

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник організаційно-методичного управління

_____ (прізвище, ініціали)

_____ 20__ р.

ПРОГРАМА

**екзамену з атестації за ступенем «бакалавр» з напрямку підготовки
6.030508 «Фінанси і кредит»**

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Напрямок підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» забезпечує вивчення тенденцій і закономірностей функціонування й розвитку фінансів та банківської справи, що надає можливість самостійно здійснювати дослідження фінансових систем, розв'язувати складні спеціалізовані та управлінські завдання, наукові і прикладні проблеми при впровадженні інновацій в професійну діяльність у динамічному середовищі.

Екзамен з атестації за ступенем «бакалавр» напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» проводиться з метою визначення рівня засвоєння знань випускників.

Програма розроблена відповідно до методичних інструкцій «Загальні вимоги до оформлення екзаменаційних матеріалів для контрольних заходів підсумкової атестації за ступенем «бакалавр», що проводяться за тестовими технологіями» (версія 01), введених в дію наказом ректора СумДУ № 0139-І від 06.02.2018.

Екзамен з атестації здійснюється шляхом оцінювання рівня професійних знань, умінь та навичок випускників з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики. Комплексний іспит складається із тестових завдань теоретичного та практичного напрямків, що дозволяє перевірити сформованість теоретичної бази та вміння застосовувати її на практиці.

Для підсумкової атестації за ступенем «бакалавр» екзаменаційні завдання формуються з 2-х блоків завдань.

Блок 1 відповідає загальним професійним компетентностям з напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» та включає наступні дисципліни:

1. фінанси;
2. гроші та кредит;
3. банківська система;
4. страхування.

Блок 2 відповідає фаховим компетентностям освітньо-професійної програми з напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» та включає наступні дисципліни:

1. фінансовий ринок;
2. фінанси підприємств;
3. банківські операції.

Комплексний іспит з атестації проводиться в письмовій формі та триває 2 год. 00 хв. Під час випробування використовується шарикова або гелева ручка чорного чи синього кольору та калькулятор. Усі інші речі та пристрої (в т.ч. мобільні телефони) використовувати забороняється.

2 АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

2.1 Фінанси

Зміст дисципліни

Фінанси як наука. Фінансові категорії. Генезис і еволюція фінансів. Фінансова система України. Фінансова політика. Фінансовий механізм. Податки. Податкова система. Сутність бюджету. Бюджетна система. Бюджетний процес. Система доходів бюджету. Система видатків бюджету. Бюджетний дефіцит. Місцеві фінанси. Державний кредит та державний борг. Державні цільові фонди. Фінанси установ невиконавчої сфери та громадських організацій. Фінансовий менеджмент. Фінансове планування. Фінансовий контроль. Міжнародні фінанси. Фінансова безпека. Фінанси ЄС.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на комплексний екзамен з атестації

1. Сутність фінансів, їх зміст і специфічні ознаки. Централізовані та децентралізовані фінанси.
2. Поняття «фінансові ресурси», «фінансові відносини».
3. Генезис та еволюція фінансів.
4. Поняття фінансової системи України. Сфери та ланки фінансової системи України за внутрішньою структурою. Фінансова система за організаційною ознакою.
5. Поняття, зміст і мета фінансової політики. Елементи фінансової політики, їх характеристика.
6. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Класифікація фінансової політики (за ступенем регламентації, за завданнями, за характером реалізації).
7. Сутність фінансового механізму. Структура та складові фінансового механізму.
8. Фінансові ресурси держави: сутність, види та класифікація.
9. Сутність та функції бюджету. Бюджетна система України. Бюджетний процес та його складові.
10. Сутність доходів і видатків державного бюджету та їх класифікація.
11. Бюджетний дефіцит: сутність, види, методи покриття та джерела фінансування.
12. Система оподаткування в Україні. Класифікація податків. Прямі та непрямі податки.
13. Місцеві бюджети: сутність, значення та складові елементи. Види міжбюджетних трансфертів.
14. Державні цільові фонди, їх суть, необхідність, розвиток. Завдання Пенсійного фонду України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування. Єдиний соціальний внесок.
15. Сутність державного кредиту та державного боргу. Форми державного кредиту. Види державного боргу. Управління державним боргом, його методи.
16. Органи, що здійснюють управління фінансами в Україні. Стратегія і тактика управління фінансами.
17. Поняття фінансового планування. Основні види фінансових планів.
18. Сутність фінансового контролю, його форми, види та методи.
19. Особливості організації фінансів ЄС. Бюджет ЄС, його доходи і видатки.
20. Фінансова безпека держави.

2.2 Гроші та кредит

Зміст дисципліни

Походження грошей. Сутність і функції грошей. Теорія грошей. Сутність та економічна основа грошового обороту. Сутність та особливості функціонування грошового ринку. Маса грошей в обороті. Попит на гроші. Пропозиція грошей. Класична кількісна теорія грошей. Сучасний монетаризм. Грошовий ринок. Грошові системи. Державне регулювання грошового обороту. Сутність, види та закономірності розвитку інфляції. Грошові реформи. Сутність валюти та валютних відносин. Сутність і функції кредиту. Форми, види і роль кредиту. Теоретичні засади процента. Фінансове посередництво грошового ринку. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання. Теоретичні засади діяльності комерційних банків. Центральні банк в системі монетарного та банківського управління.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на комплексний екзамен з атестації

1. Сутність і функції грошей.
2. Форми грошей.
3. Теорія грошей
4. Попит на гроші та пропозиція грошей.
5. Грошовий обіг і грошові потоки
6. Грошовий ринок.
7. Грошові системи
8. Інфляція та її вимірювання.
9. Грошові реформи
10. Сутність і функції кредиту
11. Форми, види і роль кредиту.
12. Теоретичні засади процента
13. Механізм простого нарахування процентів.
14. Механізм складного нарахування процентів.
15. Змішане нарахування процентів.
16. Фінансове посередництво грошового ринку.
17. Теоретичні засади діяльності комерційних банків
18. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління
19. Валютний ринок і валютні системи.

2.3 Банківська система

Зміст дисципліни

Теоретичні основи функціонування банківських систем, моделі, функції та принципи формування. Розвиток банківських систем на сучасному етапі. Статус та основні напрямки діяльності центральних банків. Особливості діяльності Національного банку України. Сутність та основні принципи діяльності комерційного банку. Види банків, їх операції та функції. Порядок реєстрації комерційних банків в Україні. Ліцензування банківської діяльності. Реорганізація і ліквідація банку. Склад і структура ресурсів комерційних банків. Економічна сутність та необхідність регулювання банківської діяльності.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на фахове вступне випробування

1. Сутність банківської системи та її інституціональна структура
2. Моделі банківських систем у країнах з розвинутою ринковою економікою.
3. Місце та роль банків в системі ринкових відносин.
4. Дворівнева банківська система України.
5. Етапи створення банківської системи, проблеми функціонування та напрямки реформування.
6. Взаємовідносини між НБУ та банками.
7. Правова основа діяльності НБУ, його функції, цілі та операції.
8. Банки : види, функції та операції.
9. Порядок створення банків.
10. Ліцензування діяльності банків.
11. Реорганізація, тимчасова адміністрація і ліквідація банку.
12. Склад, структура і економічна характеристика банківських ресурсів.
13. Показники оцінки фінансового стану банку.
14. Економічні нормативи регулювання діяльності комерційних банків.
15. Регулювання НБУ діяльності банків.

2.4. Страхування

Зміст дисципліни

Необхідність страхового захисту як важливого засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами. Принципи та функції страхування. Класифікація страхування: за критеріями, ознаками, формами здійснення. Загальні підходи та принципи класифікації страхових ризиків. Управління ризиком та його основні етапи. Поняття страхового ринку, його учасники та структура. Системи страхування. Страхові договори, порядок їх підготовки та укладання. Основи актуарних розрахунків, особливості розрахунку страхових тарифів. Державне регулювання страхової діяльності. Сутність та призначення особистого страхування, основні види і форми особистого страхування. Майнове страхування, його необхідність і значення, основні види. Необхідність, сутність і особливості страхування відповідальності, його основні види. Перестраховування: методи, форми та особливості договорів перестраховування. Доходи, витрати і фінансовий результат діяльності страхової організації. Поняття фінансової надійності страховика та методи її забезпечення.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на комплексний екзамен з атестації

1. Необхідність страхового захисту, сутність і функції страхування.
2. Принципи страхування, роль страхування в умовах ринкової економіки.
3. Класифікація страхування. Принципи обов'язкового і добровільного страхування, спільні ознаки та відмінності.
4. Поняття та види ризиків, їх класифікація. Особливості страхових ризиків.
5. Системи страхування та особливості їх застосування.
6. Поняття страхового ринку його функції та класифікація. Структура страхового ринку.
7. Інфраструктура страхового ринку, характеристика елементів інфраструктури.

8. Поняття, зміст і основні вимоги до страхових договорів. Процедура підготовки та укладання договору страхування.
9. Завдання та функції органів державного нагляду за страховою діяльністю.
10. Структура страхового тарифу. Особливості тарифної політики страховика.
11. Поняття особистого страхування та характеристика його основних видів.
12. Страхування від нещасних випадків, його необхідність та порядок здійснення. Обов'язкові види страхування від нещасних випадків.
13. Страхування майна юридичних і фізичних осіб.
14. Необхідність, сутність і особливості страхування відповідальності. Його основні види.
15. Особливості страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Обов'язкові види страхування відповідальності.
16. Перестраховування: методи, форми та особливості договорів перестраховування.
17. Доходи, витрати і фінансовий результат діяльності страхової організації.
18. Фінансова надійність страховика та чинники її забезпечення.
19. Технічні та математичні страхові резерви, їх структура, порядок формування.
20. Інвестиційна діяльність страхових компаній.

2.5 Фінансовий ринок

Зміст дисципліни

Поняття фінансового ринку та його структура. Суб'єкти фінансового ринку. Об'єкти фінансового ринку. Грошовий ринок, його структура і суть. Об'єкти і суб'єкти грошового ринку. Валютний ринок. Ринок капіталів. Ринок цінних паперів. Інфраструктура фінансового ринку. Особливості діяльності суб'єктів інфраструктури фінансового ринку. Фондова біржа та специфіка її діяльності. Портфелі цінних паперів, їх види. Завдання та принципи ціноутворення на фінансовому ринку. Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів. Вартість капіталу. Поняття та класифікація фінансових ризиків. Ризик та процентні ставки. Характеристика пайових цінних паперів та їх законодавче підґрунтя. Характеристика боргових цінних паперів та їх законодавче підґрунтя. Характеристика іпотечних цінних паперів та їх законодавче підґрунтя. Характеристика державних та муніципальних цінних паперів та їх законодавче підґрунтя.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на комплексний екзамен з атестації

1. Передумови виникнення фінансового ринку та його місце в фінансовій системі.
2. Загальна характеристика грошового ринку, як складового елементу фінансового ринку.
3. Загальна характеристика ринку капіталів, як складового елементу фінансового ринку.
4. Загальна характеристика ринку цінних паперів, як складового елементу фінансового ринку.
5. Суб'єкти фінансового ринку.
6. Особливості правового регулювання фінансового ринку.
7. Специфіка державного регулювання фінансового ринку.
8. Особливості діяльності саморегулювальних організацій на фінансовому ринку.

9. Поняття інфраструктури та визначення професійної діяльності на фінансовому ринку.
10. Особливості діяльності торговців цінними паперами.
11. Загальна характеристика Національної депозитарної системи.
12. Діяльність інститутів спільного інвестування на фінансовому ринку.
13. Діяльність кредитних спілок на фінансовому ринку.
14. Діяльність недержавних пенсійних фондів на фінансовому ринку.
15. Сутність цінних паперів та їх визначення.
16. Загальна характеристика акцій.
17. Загальна характеристика облігацій.
18. Загальна характеристика депозитних (ощадних) сертифікатів.
19. Учасники вексельної схеми взаєморозрахунків, організація та технологія.
20. Загальна характеристика та основні цілі випуску державних цінних паперів.
21. Загальна характеристика та види муніципальних цінних паперів.
22. Загальна характеристика та види іпотечних цінних паперів.
23. Організаційні засади функціонування фондових бірж.
24. Фондові індекси як індикатори стану розвитку фондового ринку.
25. Процедура рейтингування цінних паперів в Україні.
26. Завдання та принципи ціноутворення на фінансовому ринку.

2.6 Фінанси підприємств

Зміст дисципліни

Сутність фінансів підприємств. Внутрішні та зовнішні фінансові відносини підприємств. Сутність фінансових ресурсів, їх характеристика та напрямки використання. Основи організації фінансів підприємств. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах. Грошові розрахунки в організації виробничо-господарської діяльності підприємства. Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень (витрат) підприємств відповідно до виду діяльності. Розрахунок та планування доходу від реалізації товарів (робіт, послуг). Поняття витрат на виробництво і реалізацію продукцію та їх основні елементи. Формування, розподілу та використання прибутку підприємства. Показники рентабельності та їх використання при прийнятті фінансових рішень. Система оподаткування підприємств, її функції та призначення. Класифікація і принципи організації оборотних коштів. Необхідність і способи визначення потреби в оборотних коштах. Необхідність і сутність кредитування підприємств. Оцінка кредитоспроможності позичальника та її основні елементи. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів. Амортизація основних засобів і методи її нарахування. Аналіз фінансового стану підприємства, його необхідність і значення. Методи проведення аналізу фінансового стану підприємства. Зміст і завдання фінансового планування. Методи фінансового планування.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на комплексний екзамен з атестації

1. Поняття та значення фінансів підприємств. Функції фінансів підприємств.
2. Фінансові ресурси: сутність, призначення та основні класифікаційні групи. Грошові фонди підприємств.

3. Основи організації фінансів підприємств. Особливості організації фінансів підприємств залежно від організаційно-правової форми та виду економічної діяльності.
4. Фінансова робота на підприємстві: сутність, завдання та складові.
5. Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємства. Принципи організації розрахунків.
6. Види банківських рахунків і порядок їхнього відкриття.
7. Характеристика форм платіжних інструментів та сфера їх застосування.
8. Характеристика і склад грошових надходжень підприємств у відповідності до виду діяльності.
9. Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): умови визнання, фактори, що на нього впливають та методи планування.
10. Поняття витрат, розрахунок собівартості запасів, виробленої та реалізованої продукції.
11. Прибуток як результат діяльності підприємства. Формування та розподіл прибутку підприємства.
12. Особливості планування валового прибутку підприємства.
13. Система оподаткування підприємств України: сутність та складові.
14. Сутність оборотних коштів та принципи їх організації. Склад і розміщення оборотних коштів.
15. Необхідність і способи визначення потреби в оборотних коштах.
16. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів. Вплив розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємства.
17. Необхідність та сутність кредитування підприємств. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
18. Основні засоби підприємств та форми їх відтворення.
19. Показники стану та ефективності використання основних засобів підприємства.
20. Знос і амортизація основних засобів. Методи нарахування амортизаційних відрахувань.
21. Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення.
22. Сутність платоспроможності підприємства. Система показників ліквідності та фінансової стійкості підприємства, методика її розрахунку й оцінки.
23. Сутність та порядок аналізу ділової активності та рентабельності підприємства.
24. Зміст, мета, об'єкт та завдання фінансового планування на підприємствах. Характеристика видів та методів фінансового планування.
25. Класифікація та призначення бюджетів підприємства.

2.7 Банківські операції

Зміст дисципліни

Сутність банківської діяльності та банківських операцій. Банківські ресурси та операції, пов'язані з їх формуванням. Власний капітал банку. Залучені банківські ресурси у та операції, пов'язані з їх формуванням. Позичені банківські ресурси та операції, пов'язані з їх формуванням. Банки в системі організації грошових розрахунків в економіці. Форми та способи безготівкових розрахунків. Операції банків з готівкою. Організація банківського кредитування та його основні види. Характеристика фінансового ринку та види банківської діяльності на ньому. Емісійні операції банків з цінними паперами: сутність, мета проведення. Інвестиційні операції з цінними паперами. Операції банків у ролі інфраструктурних учасників ринку цінних паперів.

Організаційні основи функціонування банків на валютному ринку. Основи банківського менеджменту, фінансовий стан банку та його оцінка.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на комплексний екзамен з атестації

1. Сутність банківської діяльності та банківських операцій
2. Банківські ресурси та операції, пов'язані з їх формуванням
3. Власний капітал банку: економічна сутність та значення, функції, структура
4. Особливості державного регулювання капіталу банку. Базельські угоди.
5. Залучені банківські ресурси у та операції, пов'язані з їх формуванням
6. Позичені банківські ресурси та операції, пов'язані з їх формуванням
7. Банки в системі організації грошових розрахунків в економіці. Банківський рахунок як необхідний елемент для проведення безготівкових розрахунків
8. Форми та способи безготівкових розрахунків
9. Міжбанківські розрахунки в Україні
10. Операції банків з готівкою. Cashless економіка.
11. Банківське кредитування в розвитку економіки країни
12. Кредитні ризики, методи управління ними
13. Діяльність банків на ринку цінних паперів. Емісійні операції банків з цінними паперами: сутність, мета проведення. Операції банків у ролі інфраструктурних учасників ринку цінних паперів
14. Організаційні основи функціонування банків на валютному ринку
15. Основи банківського менеджменту, фінансовий стан банку та його оцінка. Ліквідність банку. Доходи та витрати банку. Прибутковість банку. Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності

3 СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Екзаменаційний білет складається зі 100 тестових завдань; кожне тестове завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише один правильний.

Комплексний іспит складається з двох частин:

- завдання з дисциплін, що формують загальні професійні компетентності зі спеціальності – фінанси, гроші та кредит, банківська система, страхування;
- завдання з дисциплін, що формують професійні компетентності з освітньої програми – фінансовий ринок, фінанси підприємств, банківські операції.

Екзаменаційні білети (приклад - додаток А) сформовані випадковим чином із збереженням приблизно однакової представленості дисциплін в межах зазначених частин.

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка знань здійснюється за бальною системою. Правильна відповідь за кожне тестове завдання оцінюється в 1 бал. За кожні п'ять виправлень 1 бал знімається.

Максимально можлива кількість балів при правильній відповіді на всі завдання – 100.

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Кількість набраних балів	Шкала оцінювання ECTS	Чотирибальна національна шкала оцінювання
Від 90 до 100	A	5 (відмінно)
Від 82 до 89	B	4 (добре)
Від 74 до 81	C	
Від 64 до 73	D	3 (задовільно)
Від 60 до 63	E	
Від 35 до 59	FX	2 (незадовільно)
Менше 35	F	

З врахуванням того, що результати виконання першого блоку завдань для підсумкової атестації за ступенем «бакалавр» будуть зараховані в якості результатів вступного фахового випробування, оцінювання цього блоку завдань окремо буде оцінюватися також за 100 – бальною шкалою. Правильна відповідь за кожне тестове завдання оцінюється в 4 бали. Максимально можлива кількість балів при правильній відповіді на всі завдання – 100. За кожні п'ять виправлень 1 бал знімається.

5 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Фінанси

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність
			Примірн.
1.	Школьник І. О. Фінанси : практикум / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України» ; [І. О. Школьник, Н. А. Дехтяр, О. В. Люта та ін.]. – Суми : «ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 218 с.	<i>Практикум</i>	11
2.	Біла Ю. Г., Фінанси : навч. посібник / Ю. Г. Біла, І. Р. Чуй – Львів : «Магнолія 2006», 2010. – 390 с.	<i>Навчальний посібник</i>	20
3.	Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : ЦУЛ, 2012. – 416 с.	<i>Навчальний посібник</i>	116

Гроші та кредит

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність
			Примірн.
1	Івасів Б. С. Гроші та кредит: підручник / Б. С. Івасів; НБУ, Мін-во освіти і науки України, Тернопільський нац. економічний ун-т. – 3-тє вид., змін. та доп.. – Тернопіль: Карт-бланш, 2008. – 528 с.	<i>Підручник</i>	75
2	Коваленко Д. І. Гроші та кредит: навчальний посібник/ Д. І. Коваленко. – К.: ЦУЛ, 2009., 2011 – 320 с., 352 с.	<i>Навч. посібник</i>	20
3	«Гроші та кредит. Лекційне викладення». Навчальний посібник. / О.В.Зайцев. — Суми: СумДУ, 2010. — 179 с. — Режим доступу: http://lib.sumdu.edu.ua/rio/2010/Zajcev.doc	<i>Навч. посібник</i>	-

Банківська система

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність
			Примірн.
1.	Кузнецова С. А. Банківська система: навчальний посібник / С. А. Кузнецова, Т. М. Болгар, З. С. Пестовська ; ред. С. А. Кузнецова. - К.: Центр учбової літератури, 2014. - 400 с.	Навчальний посібник	45
2.	Реверчук С. К. Банківська система: підручник/ Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України; ред. С. К. Реверчук. - Львів: Магнолія 2006, 2013. - 400 с.	Підручник	25
3.	Закон України «Про банки і банківську діяльність». [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14	Інформація на електронних носіях	-

Страховання

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність
			Примірн.
1	Страховання: практикум: навчальний посібник / за ред. В.Д. Базилевича; Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; – К.: Знання, 2011. – 607 с.	Навч. посібник	15
2	Ткаченко Н. В. Страховання. Практикум: навчальний посібник / Н. В. Ткаченко. – К.: Ліра-К, 2007. – 270 с.	Навч. посібник	3
3	Страховання: навч. посіб. / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк; за ред. Т.А. Говорушко. – К.: – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 328 с. – Режим доступу: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/13506/1/all..pdf	Навч. посібник	-

Фінансовий ринок

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність
			Примірн.
1.	Буднік М. М. Фінансовий ринок : навчальний посібник / М. М. Буднік, Л. С. Мартюшева, Н. В. Сабіна. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 334 с.	Навчальний посібник	23
2.	Еш С.М. Фінансовий ринок : навчальний посібник / С. М. Еш; Мін-во освіти і науки України, Нац. ун-т харчових технологій. - 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2011. – 528 с.	Навчальний посібник	30
3.	Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] : закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3480-15 . – Законодавство України.	Інформація на електронних носіях	-

Фінанси підприємств

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність
			Примірн.
1	Фінанси підприємств / Мін-во освіти і науки України, КНЕУ ; ред. А. М. Поддєрьогін. - 6-е вид., перероб. та доп. - К. : КНЕУ, 2006. - 552 с.	Підручник	20

2	Фінанси підприємств у схемах і таблицях : практикум : у 2 ч. : для студентів 3 курсу напряму підготовки 6.030508 “Фінанси і кредит” усіх форм навчання / [уклад. : Л. Л. Гриценко, О. В. Дейнека, І. М. Крайніков]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – Ч. 2. – 206 с.	Інформація на електронних носіях	
3	Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.	Навчальний посібник	3

Банківські операції

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність
			Примірн.
1	Операції комерційних банків: навчальний посібник/ А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. - Суми: Університетська книга, 2007. - 523 с.	Навч. посібник	89
2	Банківські операції : навчальний посібник/ О. І. Копилук, О. М. Музичка. - 2-ге вид., випр. і допов.. - К.: ЦУЛ, 2012. - 536 с.	Навч. посібник	28
3	Банківські операції. Кредитно-модульний курс: навчальний посібник/ І. М. Михайловська, А. В. Олійник. - Львів: Магнолія 2006, 2011. - 646 с.	Навч. посібник	10

ДОДАТОК А

Зразок екзаменаційного завдання на вступному випробуванні

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник організаційно-методичного
управління

_____ 201_ р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ
екзамену з атестації за ступенем «бакалавр»
з напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»

Варіант № 0

1. Завдання з дисциплін, що формують загальні професійні компетентності зі спеціальності (напрямку підготовки):

1 Функціями фінансів є:

- A) контрольна, економічна, стимулююча;
- B) розподільча, стимулююча, відтворююча, регулююча;
- C) розподільча, контрольна;
- D) фіскальна, розподільча, регулююча.

2 Прямі податки – це:

- A) обов'язкові платежі з прибутку, доходу чи майна;
- B) кредитування підприємств.
- C) податки, що включаються в ціну товару або тарифів на послуги;
- D) обов'язкові платежі одного суб'єкта господарювання іншому.

3 Ланка фінансової системи – це:

- A) сукупність окремих елементів, що складають єдине ціле;
- B) органи управління фінансовою системою;
- C) відособлена частина фінансових відносин;
- D) узагальнена частина фінансових відносин.

4 Фінансова політика – це:

- A) особлива сфера діяльності держави, направлена на мобілізацію фінансових ресурсів, їх раціональний розподіл і використання, для забезпечення виконання державою своїх функцій;
- B) сукупність форм і методів мобілізації фінансових ресурсів;
- C) система економічних відносин для реалізації загальнодержавних функцій;
- D) рішення, що приймаються державою відносно своїх доходів і видатків.

5 Як поділяються фінансові ресурси за формою створення:

- A) централізовані, децентралізовані;
- B) фондові, нефондові;

- C) податкові, неподаткові;
- D) власні, позикові, залучені.

6 Єдине систематизоване згрупування доходів, видатків, боргу, фінансування бюджету – це:

- A) бюджетна класифікація;
- B) місцеві бюджети.
- C) поточний бюджет;
- D) бюджетне призначення;

7 Бюджетний профіцит характеризується як:

- A) перевищення видатків над доходами;
- B) перевищення доходів над видатками;
- C) збалансованість бюджету;
- D) рівновага доходів і видатків.

8 Повноцінними грошами є:

- A) українська гривня;
- B) долари США;
- C) золоті монети;
- D) євро.

9 Різниця між процентною ставкою за наданий банком кредит, і ставкою, яку банк сам сплачує за залучені (куплені) ресурси – це:

- A) дохід банку;
- B) маржа;
- C) процент;
- D) облікова ставка.

10 Який вид кредиту може бути реалізовано в товарній формі:

- A) комерційний;
- B) міжнародний;
- C) банківський;
- D) споживчий ?

11 Визначити основні функції грошей:

- A) міра вартості, загальний еквівалент, засіб нагромадження, світові гроші, засіб платежу;
- B) розподільча, контролююча, акумулююча;
- C) міра вартості, засіб обігу, засіб платежу, засіб нагромадження;
- D) міра вартості, антиципаційна, засіб нагромадження, світові гроші, засіб платежу.

12 Купівельна спроможність грошей:

- A) піднімається зі зростанням цін;
- B) може підвищуватись і знижуватись;
- C) зростає з часом;
- D) не залежить від часового параметру.

13 Який із документів не є цінним папером?

- A) акція;
- B) облігація;
- C) депозитний договір;
- D) інвестиційний сертифікат.

14 Банківська система, в якій відносини будуються лише по горизонталі, це:

- A) однорівнева банківська система;

- В) дворівнева банківська система;
- С) трирівнева банківська система;
- Д) всі відповіді невірні.

15 За законодавством України до банківських послуг відноситься:

- А) ведення реєстрів власників іменних цінних паперів (крім власних акцій);
- В) випуск власних цінних паперів;
- С) залучення у вклади (депозити) коштів та банківських металів від необмеженого кола юридичних і фізичних осіб;
- Д) послуги з обміну валют.

16 Оберіть з наведеного переліку правильну послідовність дій по створенню банку:

- А) державна реєстрація банку як юридичної особи; погодження НБУ статуту банку; отримання банківської ліцензії; внесення відомостей про юридичну особу до Державного реєстру банків;
- В) погодження НБУ статуту банку; державна реєстрація банку як юридичної особи; отримання банківської ліцензії з одночасним внесенням відомостей про юридичну особу до Державного реєстру банків;
- С) отримання банківської ліцензії; державна реєстрація банку як юридичної особи; внесення відомостей про юридичну особу до Державного реєстру банків; погодження НБУ статуту банку;
- Д) державна реєстрація банку як юридичної особи; погодження НБУ статуту банку; внесення відомостей про юридичну особу до Державного реєстру банків; отримання банківської ліцензії.

17 Монетарний інструмент, за допомогою якого Національний банк України встановлює для банків та інших суб'єктів грошово-кредитного ринку орієнтир щодо вартості залучених та розміщених грошових коштів це:

- А) ставка обов'язкового резервування;
- В) облікова ставка;
- С) реальна ставка;
- Д) ставка рефінансування.

18 Мінімальний розмір статутного капіталу на момент державної реєстрації юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, не може бути меншим:

- А) 120 млн. грн.; В) 250 млн. грн.; С) 450 млн. грн.; Д) 500 млн. грн.

19 Якщо при настанні страхового випадку за договором страхування виплачено лише частину страхової суми, то:

- А) дія договору страхування припиняється;
- В) дія договору продовжується до кінця зазначеного строку у розмірі повної страхової суми;
- С) дія договору продовжується до кінця зазначеного строку у розмірі різниці між страховою сумою та сумою виплаченого страхового відшкодування;
- Д) дія договору припиняється, а страхові премії повертаються.

20 Інфраструктурні елементи страхового ринку:

- А) страхувальники та страховики;
- В) страхові посередники та страхувальники;
- С) страхові посередники, нестрахові посередники, об'єднання учасників страхового ринку;
- Д) страхувальники, страховики та страхові посередники.

21 Страховик не відшкодовує за договором обов'язкового страхування відповідальності власників транспортних засобів:

- А) шкоду майну, пов'язану з пошкодженням чи фізичним знищенням транспортного засобу;
- В) шкоду, заподіяну життю та здоров'ю пасажирів, які знаходилися у транспортному засобі, який спричинив дорожньо-транспортну пригоду;

- С) шкоду майну, пов'язану з пошкодженням чи фізичним знищенням доріг, дорожніх споруд, технічних засобів регулювання руху;
 D) шкоду майну, пов'язану з пошкодженням чи фізичним знищенням майна потерпілого.

22 Який ризик, як правило, не включається в програму "часткове каско":

- A) дорожньо-транспортного випадку;
 B) вогневих ризиків і ризиків стихійних явищ;
 C) протиправних дій третіх осіб;
 D) угон або крадіжка транспортного засобу?

23 Під час визначення страхового тарифу при страхуванні життя використовують:

- A) таблиці дожиття до певного року;
 B) перепис населення;
 C) таблиці смертності;
 D) таблиці народжуваності.

24 Товариство взаємного страхування:

- A) є відособленим підрозділом страховика без права юридичної особи;
 B) це компанія, що обслуговує цілком або переважно, корпоративні страхові інтереси засновників;
 C) це форма організації страхового фонду на основі централізації коштів за допомогою пайової участі його членів;
 D) ТВС є прибутковою організацією.

25 Об'єднання страховиків «Моторно-транспортне страхове бюро України» діє в сфері страхування:

- A) автотранспортне страхування;
 B) страхування морського транспорту;
 C) страхування авіаційного транспорту;
 D) обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.

2. Завдання з дисциплін, що формують професійні компетентності з освітньої програми:

26. Одна із основних функцій фінансового ринку:

- A) соціальне страхування;
 B) трансформація заощаджень і нагромаджень в позичковий та інвестиційний капітал;
 C) формування, розподіл та використання централізованих фінансових фондів;
 D) регулювання міжбюджетних відносин.

27. Економічна роль фінансового ринку полягає в:

- A) обслуговуванні товарного обігу;
 B) об'єднанні розрізних коштів в інтересах суспільного нагромадження;
 C) забезпеченні матеріальних потоків;
 D) формуванні та розподілі вартості ВВП та національного доходу країни.

28. Фінансовий ринок – це сфера економічних відносин де здійснюється:

- A) підприємницька діяльність;
 B) купівля-продаж валюти та золота;
 C) купівля-продаж, розподіл і перерозподіл фінансових активів країни між сферами економіки та економічними суб'єктами;
 D) купівля-продаж, розподіл і перерозподіл товарів та робочої сили між сферами економіки та регіонами.

29. Фінансові послуги – це:

- A) операції з фінансовими активами;
- B) операції з бюджетними коштами;
- C) операції з нерухомістю;
- D) реалізація товарів та послуг

30. Основними суб'єктами фінансового ринку є:

- A) підприємства, організації, фінансові установи;
- B) фінансово-промислові групи, галузі, регіони країни, держава;
- C) населення, банки, страхові компанії, позабюджетні фонди;
- D) домашні господарства, підприємства, держава, фінансові посередники

31. Прямі учасники фінансового ринку – це:

- A) продавці і покупці фінансових активів (інструментів, послуг);
- B) фінансові посередники;
- C) суб'єкти, що виконують функції обслуговування окремих операцій на фінансового ринку;
- D) інститути інфраструктури фінансового ринку.

32. Продавці та покупці фінансових активів (інструментів, послуг) – це:

- A) НБУ, комерційні банки, небанківські фінансово-кредитні установи;
- B) депозитарії, зберігачі, реєстратори, розрахунково - клірингові установи;
- C) кредитори, позичальники, емітенти, інвестори, страховики, страхувальники;
- D) страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні та фінансові фонди, кредитні спілки, ломбарди, лізингові, факторингові, трастові компанії.

33. До інфраструктурних суб'єктів фінансового ринку відносяться:

- A) фізичні особи, юридичні особи, держава;
- B) продавці і покупці фінансових активів (інструментів, послуг);
- C) фінансові посередники та професійні (допоміжні) учасники фінансового ринку;
- D) банківські та небанківські фінансово-кредитні установи, емітенти, інвестори, кредитори, позичальники.

34. Розподіл емітентів або їхніх цінних паперів по позиціях у залежності від їх інвестиційної привабливості або ступеня ризику називається:

- A) лістингом;
- B) рейтингом;
- C) котируванням;
- D) андеррайтингом.

35. Операція депозитарію щодо припинення переходу прав власності на іменні цінні папери, обтяжені обов'язками, визначається як:

- A) анулювання іменних цінних паперів;
- B) деномінація іменних цінних паперів;
- C) блокування іменних цінних паперів;
- D) конвертація іменних цінних паперів.

36. Головна функція фінансових посередників – це:

- A) залучення коштів інших суб'єктів для розвитку своєї діяльності;
- B) вкладання коштів у об'єкти інвестування;
- C) допомога в передачі коштів від потенційних інвесторів до потенційних позичальників і навпаки;
- D) всі відповіді правильні.

37. Відкриття рахунків для емітентів емісійних цінних паперів здійснює:

- A) реєстратор;

- В) депозитарій;
- С) депозитарна установа;
- Д) клірингова організація.

38. Як називається діяльність по збору, фіксації, обробці, зберіганню і наданню даних, що становлять систему ведення реєстру власників цінних паперів:

- А) розрахунково-клірингова діяльність;
- В) брокерська діяльність;
- С) дилерська діяльність;
- Д) ведення реєстру власників цінних паперів?

39. Гарантоване первинне розміщення цінних паперів емітентів визначається як:

- А) валютування;
- В) андеррайтинг;
- С) кліринг;
- Д) демпінг.

40. Відповідно до законодавства України, для створення фондової біржі кількість її засновників повинна складати не менше:

- А) 20 торговців цінними паперами;
- В) 30 торговців цінними паперами;
- С) 35 торговців цінними паперами;
- Д) 40 торговців цінними паперами.

41. З якою метою розраховують фондові індекси:

- А) для визначення цін на акції;
- В) для розрахунку дивідендів на акції;
- С) для визначення обсягу емісії акцій;
- Д) для визначення обсягу купівлі та продажу акцій при змінах кон'юнктури ринку.

42. Структура фінансового ринку визначається такими ознаками:

- А) юридичною та функціональною;
- В) часовою та інституціональною;
- С) часовою та географічною;
- Д) інституціональною та економічною.

43. Первинний ринок цінних паперів – це:

- А) ринок, на якому здійснюються операції з наявними, вже випущеними в обіг цінними паперами;
- В) ринок, на якому корпорації залучають капітал через розміщення цінних паперів;
- С) ринок довгострокових боргових зобов'язань та акціонерного капіталу;
- Д) ринок короткострокових зобов'язань з терміном погашення до одного року.

44. Сек'юритизація – це:

- А) пряме переміщення коштів від власників заощаджень до позичальників;
- В) опосередковане переміщення коштів від власників заощаджень до позичальників;
- С) процес переливу фінансових ресурсів із одного виду фінансового ринку і сегмента на інші;
- Д) класифікація потенційних споживачів фінансових послуг.

45. Котирування цінного паперу – це:

- А) операція з цінними паперами, укладена між учасниками біржової торгівлі;
- В) допуск цінного паперу до торгів на біржі після перевірки фінансового стану емітента;
- С) механізм виявлення ціни, її фіксація протягом робочого дня;

D) це операція з цінними паперами щодо переведення їх з документарної форми в без документарну.

46. *«Бики» грають на підвищення, оскільки розраховують, що:*

- A) дивіденди зростуть;
- B) курс акцій підвищиться;
- C) курс акцій знизиться;
- D) збільшиться відсоткова ставка.

47. *Процедура лістингу включає наступні етапи:*

- A) попередній етап, експертиза, угода про лістинг, підтримка лістингу, делістинг;
- B) випуск цінних паперів, реєстрація цінних паперів, експертиза, угода про лістинг, підтримка лістингу;
- C) реєстрація цінних паперів, експертиза, угода про лістинг, підтримка лістингу; виготовлення цінних паперів;
- D) попередній етап, експертиза, угода про лістинг, підтримка лістингу.

48. *Фондовий індекс:*

- A) це порада купувати або продавати цінні папери;
- B) це показник біржової активності, який дозволяє слідкувати за змінами в курсах акцій;
- C) є основою інструментів хеджування на строковому фінансовому ринку – ф'ючерсних та опціонних контрактів;
- D) є індикатором та інструментом аналізу і прогнозування кон'юнктури ринку поточних та довгострокових змін цінних паперів.

49. *Механізм визначення та фіксації ціни цінного паперу в процесі біржових торгів впродовж кожного дня роботи біржі – це :*

- A) лістинг;
- B) котирування;
- C) інвестування;
- D) усі відповіді правильні.

50. *Інфраструктурі інститути, які спеціалізуються на виконанні функцій зберігання цінних паперів та обліку прав власності – це:*

- A) реєстратори;
- B) клірингово-розрахункові установи;
- C) трастові компанії;
- D) депозитарії.

51. *Інвестиційні компанії – це:*

- A) різновиди кредитно-фінансових інститутів, які акумулюють грошові кошти приватних інвесторів шляхом емісії власних паперів та розміщують їх в акції та облігації підприємств в своїй країні та за кордоном;
- B) державні організації, що здійснюють страхування банківських депозитів, контроль і регулювання діяльності банків;
- C) кредитні установи, що позичають гроші під заставу рухомого майна;
- D) фінансові посередники, що спеціалізуються на купівлі у фірм права на вимогу боргу.

52. *Найдіть найбільш повне визначення сутності фінансів підприємств:*

- A) Відносини розподілу, безпосередньо пов'язані з формуванням і використанням грошових доходів і фондів.
- B) Система економічних відносин, які виникають у процесі отримання і розподілу грошових доходів і накопичень, формування і використання відповідних фондів грошових коштів з метою задоволення суспільних інтересів і потреб.

- С) Система грошових відносин з приводу руху грошових фондів.
 D) Сукупність економічних відносин з приводу формування, розподілу і використання грошових доходів та фондів суб'єктів господарювання в процесі відтворення.

53. До факторів, які негативно впливають на функціонування фінансів належить:

- A) самофінансування підприємницьких структур;
 B) ринкове ціноутворення і конкуренція;
 C) активне державне втручання в діяльність підприємств;
 D) наявність нормативно-правового забезпечення діяльності суб'єктів господарювання.

54. Об'єктом фінансів підприємств є:

- A) підприємства та банківські установи;
 B) підприємства, банківські установи та страхові компанії;
 C) підприємства та грошові відносини між ними;
 D) економічні відносини, пов'язані з рухом коштів, формування та використання грошових фондів.

55. Фінансових ресурси підприємства – це:

- A) грошові фонди;
 B) грошові фонди та грошові кошти, які використовуються в нефондовій формі;
 C) грошові кошти, які використовуються в нефондовій формі;
 D) природні ресурси підприємства.

56. До власних джерел формування фінансових ресурсів підприємства не відносять:

- A) прибуток;
 B) благодійні внески;
 C) заробітну плату;
 D) амортизацію.

57. Грошовий оборот – це:

- A) Формування і розподіл грошових фондів.
 B) Сукупність платежів підприємства, пов'язаних із забезпеченням процесу виробництва та реалізації продукції, сплатою податків, обов'язкових відрахувань та зборів, отриманням та погашенням банківського кредиту.
 C) Сукупність грошей.
 D) Сукупність всіх платежів підприємства, пов'язаних із забезпеченням процесу виробництва та реалізації продукції.

58. Платіжне доручення – це:

- A) Документ, що містить доручення платника банку переказати з його рахунка певну суму.
 B) Письмове боргове зобов'язання, яке дає право вимагати від боржника сплати відповідної суми.
 C) Розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок отримувача.
 D) Комбінований документ, який містить вимогу постачальника та доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок отримувача.

59. Знайдіть правильне визначення операційної діяльності вітчизняних підприємств:

- A) Основна діяльність підприємства, також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.
 B) Операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є визначальною метою створення підприємства та забезпечують основну частину його доходу.

С) Операції, пов'язані з придбанням та продажем довгострокових (необоротних) активів, а також короткострокових (поточних фінансових інвестицій), що не є еквівалентами грошових коштів.

Д) Будь-яка діяльність підприємства, а також операції, які її забезпечують або виникають внаслідок такої діяльності.

60. Назвіть показники, які використовуються для розрахунку валового прибутку підприємства:

А) Дохід від реалізації продукції, собівартість реалізованої продукції.

В) Дохід від реалізації продукції, витрати на виробництво продукції, непрямі податки.

С) Податок на додану вартість, акцизний податок.

Д) Правильні відповіді А), В).

61. Дайте найбільш повне визначення поняття "податкова система":

А) Це сукупність загальнодержавних та місцевих податків і зборів, що визначає держава.

В) Сукупність загальнодержавних і місцевих податків і зборів.

С) Це сукупність податків і зборів, що справляються у встановленому Податковим Кодексом порядку.

Д) Це сукупність загальнодержавних та місцевих податків і зборів, що справляються у встановленому Податковим Кодексом порядку.

62. Згідно з Н(С) БО 1, оборотні активи – це:

А) Гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, що призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу або протягом 12 місяців з дати балансу.

В) Грошові кошти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, що призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу або протягом 12 місяців з дати балансу.

С) Грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, що призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу.

Д) Грошові ресурси, які вкладено в оборотні виробничі фонди та фонди обігу для забезпечення безперервного процесу виробництва та реалізації виготовленої продукції.

63. Що таке кредитоспроможність?

А) Здатність позичальника в повному обсязі і в узгоджений строк розрахуватися за всіма борговими зобов'язаннями.

В) Здатність кредитора в повному обсязі в узгоджений строк надати кредит позичальнику.

С) Здатність кредитора в повному обсязі погасити свої фінансові зобов'язання перед клієнтами.

Д) Спроможність позичальника за конкретних умов кредитування в повному обсязі і у визначений кредитною угодою термін розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями виключно грошовими коштами, що генеруються в процесі звичайної діяльності позичальника.

64. Комерційний кредит – це економічні відносини, які виникають між:

А) Підприємствами.

В) Банками і підприємствами.

С) Державою та підприємствами.

Д) Лізинговими компаніями і підприємствами.

65. Встановіть сутність виробничого методу нарахування амортизаційних відрахувань:

А) Метод, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації, що обчислюється, виходячи із строку корисного використання об'єкта, і подвоюється.

В) Метод, за яким річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації.

- С) Метод, за яким місячна сума амортизації визначається як добуток фактичного місячного обсягу продукції (робіт, послуг) та виробничої ставки амортизації.
 D) Метод, за яким річна сума амортизації визначається діленням вартості, що амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів.

66. Встановіть до якої групи показників належить показник маневреності власного капіталу?

- A) Рентабельності.
 B) Фінансової стійкості.
 C) Ліквідності.
 D) Майнового стану.

67. До складових фінансового регулювання не відносять:

- A) податки;
 B) внески;
 C) безповоротне фінансування;
 D) субсидії.

68. Фінансове забезпечення полягає у:

- A) виділенні певної суми фінансових ресурсів на розв'язання окремих завдань фінансової політики суб'єкта господарювання;
 B) встановленні єдиного рівня оподаткування і фінансування;
 C) у зміні кількісних та якісних показників через механізм надання або вилучення фінансових ресурсів;
 D) застосуванні фінансових категорій, показників та коефіцієнтів для визначення рівня кредитування.

69. До фінансових індикаторів включають:

- A) фінансові інструменти, показники та коефіцієнти;
 B) фінансові категорії, показники та коефіцієнти;
 C) фінансові показники, категорії та інструменти;
 D) фінансові коефіцієнти, категорії та інструменти.

70. Коефіцієнт абсолютної ліквідності розраховується за наступною формулою:

A)
$$K = \frac{OA}{ПЗ}$$

 де OA – оборотні активи, ПЗ – поточні зобов'язання

B)
$$K = \frac{OA}{BK}$$

 де OA – оборотні активи, BK – власний капітал

C)
$$K = \frac{ГК}{ПЗ}$$

 де ГК – гроші та їх еквіваленти, ПЗ – поточні зобов'язання

D)
$$K = \frac{ГК}{BK}$$

 де ГК – гроші та їх еквіваленти, BK – власний капітал.

71. Вкажіть найбільш повне визначення сутності фінансового планування:

- A) Процес визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання згідно з виробничими та маркетинговими показниками підприємства в плановому періоді.

- В) Процес розробки конкретного плану фінансових заходів підприємства.
- С) Процес розробки стратегії і тактики діяльності, орієнтованої для досягнення цілей менеджменту.
- Д) Процес розроблення системи фінансових планів і планових (нормативних) показників із забезпечення розвитку підприємства необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності його фінансової діяльності в майбутньому періоді.

72. Банк, як юридична особа, має право розміщувати облігації на суму, яка не перевищує:

- А) 25% статутного капіталу банку;
- В) 25% власного капіталу банку;
- С) трикратного розміру власного капіталу;
- Д) трикратного розміру статутного капіталу.

73. Форма короткострокового кредиту в межах встановленого ліміту, що дозволяє здійснювати розрахунки, коли у клієнта на поточному рахунку не достатньо коштів, називається:

- А) лізинг;
- В) факторинг;
- С) овердрафт;
- Д) консорціумне кредитування.

74. Великий кредитний ризик в банку відповідно до вітчизняного нормативно-правового регулювання – це ризик, який :

- А) становить 10 відсотків і більше регулятивного капіталу банку;
- В) становить 10 відсотків і більше статутного капіталу банку;
- С) становить 8-кратний розмір регулятивного капіталу банку;
- Д) становить 8-кратний розмір статутного капіталу банку

75. Яким документом регулюються відносини клієнта і банку при операції «овердрафт»?

- А) договором банківського рахунку;
- В) договором позики;
- С) договором купівлі-продажу;
- Д) договором оренди.

76. Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента відповідно до вітчизняного нормативно-правового регулювання становить :

- А) не більше 25% статутного капіталу банку;
- В) не більше 25% регулятивного капіталу банку;
- С) більше 25% регулятивного капіталу банку;
- Д) більше 25% статутного капіталу банку.

77. До недепозитних джерел ресурсів банку належать:

- А) кошти на поточних рахунках клієнтів, кошти на вкладних рахунках клієнтів, кошти від випуску ощадних (депозитних) сертифікатів та облігацій, кредити, отримані в інших банках;
- В) міжбанківські кредити, в тому числі від НБУ, кошти від випуску акцій та облігацій, кошти, залучені від проведення операцій РЕПО;
- С) міжбанківські кредити, в тому числі від НБУ, кошти від випуску акцій та облігацій, кошти, залучені від проведення операцій РЕПО, депозити отриманні від інших банків;
- Д) міжбанківські кредити, в тому числі від НБУ, кошти від випуску цінних паперів власного боргу, кошти, залучені від проведення операцій РЕПО.

78. Методика розрахунку балансового капіталу:

- А) пасиви мінус зобов'язання плюс доходи майбутніх періодів;
- В) активи мінус зобов'язання;

- С) основний капітал плюс додатковий;
- Д) основний капітал плюс додатковий мінус відвернення.

79. Основним завданням НБУ є...

- А) дотримання стабільності банківської системи;
- В) захист інтересів вкладників;
- С) підтримання стабільності національної валюти;
- Д) емісія державних цінних паперів.

80. Збалансування попиту та пропозиції на фінансові ресурси по регіонах - це функція банку...

- А) трансформації розміру;
- В) просторової трансформації;
- С) трансформації строків;
- Д) трансформації ризиків.

81. Узгодження непропорційності кредитів та депозитів за розмірами - це функція банку...

- А) трансформації розміру;
- В) просторової трансформації;
- С) трансформації строків;
- Д) трансформації ризиків.

82. Рахунок "НОСТРО" – це:

- А) рахунок, відкритий комерційним банком банку–кореспонденту;
- В) рахунок, відкритий комерційним банком у банку–кореспонденті;
- С) рахунок, відкритий банком будь-якому контрагенту, для здійснення розрахунків;
- Д) рахунок, відкритий банку для проведення клірингу.

83. Продаж банком власних активів, шляхом випуску іншою компанією цінних паперів, забезпечених відповідними банківськими активами це:

- А) реінжиніринг;
- В) бенчмаркінг;
- С) андерайтинг;
- Д) сек'юритизація.

84. Залучення коштів на умовах субординованого боргу з метою врахування цих коштів до капіталу банку може здійснюватись шляхом:

- А) виключно укладання прямих договорів;
- В) виключно шляхом випуску боргових цінних паперів;
- С) укладення прямих договорів та шляхом випуску депозитних сертифікатів;
- Д) укладення прямих договорів та шляхом випуску облигацій.

85. Функції власного капіталу банку:

- А) капіталотворча, трансформаційна, оперативна, регулююча;
- В) захисна, оперативна, регулююча;
- С) трансформаційна, регулююча, емісійна;
- Д) капіталотворча, трансформаційна, захисна, оперативна, регулююча, емісійна.

86. Розрахунковий документ, який складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунку платника і внутрішньобанківських операцій, – це:

- А) платіжне доручення;
- В) меморіальний ордер;
- С) чек;
- Д) платіжна вимога.

87. *Кількість рахунків, які можуть бути відкриті банком юридичній або фізичній особі в Україні:*

- A) обмежується 5;
- B) не обмежується;
- C) обмежується - лише один поточний рахунок для формування капіталу суб'єкта господарювання - юридичної особи та один поточний рахунок за кожною угодою про ведення спільної діяльності без створення юридичної особи;
- D) обмежується 2.

88. *Істотна участь у банку означає володіння..*

- A) більше 10% власного капіталу банку;
- B) 5% власного капіталу банку;
- C) більше 10% відсотків статутного капіталу банку;
- D) 5% статутного капіталу банку.

89. *Чи можливе використання бюджетних коштів при заснуванні приватного банку?*

- A) так;
- B) ні;
- C) частково;
- D) лише з дозволу Мінфіну.

90. *Резиденти мають формувати статутний капіталу банку у...*

- A) національній валюті;
- B) іноземній валюті;
- C) колективній валюті;
- D) всі відповіді вірні.

91. *Під обліковою ставкою розуміється:*

- A) кількість готівкових грошей комерційних банків обов'язкових до зберігання в центральному банку;
- B) підвищення вартості державних цінних паперів;
- C) відсоток, який призначається центральним банком по кредитах комерційним банкам;
- D) усі попередні відповіді невірні.

92. *Під резервної нормою розуміється:*

- A) кількість готівкових грошей комерційних банків обов'язкових до зберігання в центральному банку;
- B) підвищення вартості державних цінних паперів;
- C) відсоток, який призначається центральним банком по кредитах комерційним банкам;
- D) усі попередні відповіді невірні.

93. *Яка стаття балансу НБУ відноситься до активу:*

- A) кошти банків;
- B) монетарне золото;
- C) цінні папери власного боргу;
- D) статутний капітал.

94. *Яка стаття балансу НБУ відноситься до пасиву:*

- A) монетарне золото;
- B) кредити Уряду;
- C) кошти банків;
- D) цінні папери Уряду.

95. Регулювання готівкового грошового обігу в Україні полягає в регламентації Національним банком України:

- A) безготівкових розрахунків;
- B) касових оборотів банківських установ;
- C) касових операцій установ НБУ;
- D) забезпечення готівкою економіки держави.

96. Значно зношені – це банкноти:

- A) зі суттєвими ознаками зносу чи пошкоджень;
- B) банкноти з втраченими частинами, не менше 55% первісної площі;
- C) банкноти, розірвані на вузькі полозки та склесні;
- D) усе вище зазначене.

97. Емісійні операції НБУ умовно можна поділити на:

- A) два рівні;
- B) три рівні;
- C) чотири рівні;
- D) поділу не існує.

98. Основними напрямками роботи Центрального сховища НБУ є:

- A) зберігання резервних фондів НБУ;
- B) контроль за якістю грошових знаків, які надходять від Банкнотно-монетної фабрики НБУ;
- C) оперативне забезпечення потреб територіальних управлінь НБУ в грошовій готівці і прийом від них надлишків;
- D) усе вище зазначене.

99. Підкріплення операційних кас номіналом 1-2 грн. здійснюється у розмірі:

- A) 45%;
- B) 30%;
- C) 50%;
- D) не існує чітко вираженого розміру.

100. При якому співвідношенні надходжень і видатків готівки здійснюється випуск її в обіг:

- A) надходження перевищують видатки;
- B) надходження і видатки рівні;
- C) надходження менші ніж видатки;
- D) не існує чіткої залежності.

Завідувач
кафедрою фінансів,
банківської справи та страхування

(підпис)

Шкільник І. О.

ПОГОДЖЕНО:

Директор
ННІБТ «УАБС»

(підпис)

Д'яконова І. І.

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Шифр _____

АРКУШ ВІДПОВІДІ
екзамену з атестації за ступенем «бакалавр»
з напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»

Варіант № _____

УВАГА! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Оберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку. **Кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи!**

A	B	C	D
☒	☐	☐	☐

1. Завдання з дисциплін, що формують загальні професійні компетентності зі спеціальності (напряму підготовки):

№ питання	A	B	C	D
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐
21.	☐	☐	☐	☐
22.	☐	☐	☐	☐
23.	☐	☐	☐	☐
24.	☐	☐	☐	☐
25.	☐	☐	☐	☐

2. Завдання з дисциплін, що формують професійні компетентності з освітньої програми (фахового спрямування):

№ питання	A	B	C	D
26.	☐	☐	☐	☐
27.	☐	☐	☐	☐
28.	☐	☐	☐	☐
29.	☐	☐	☐	☐
30.	☐	☐	☐	☐
31.	☐	☐	☐	☐
32.	☐	☐	☐	☐
33.	☐	☐	☐	☐
34.	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D
35.	☐	☐	☐	☐
36.	☐	☐	☐	☐
37.	☐	☐	☐	☐
38.	☐	☐	☐	☐
39.	☐	☐	☐	☐
40.	☐	☐	☐	☐
41.	☐	☐	☐	☐
42.	☐	☐	☐	☐
43.	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D
44.	☐	☐	☐	☐
45.	☐	☐	☐	☐
46.	☐	☐	☐	☐
47.	☐	☐	☐	☐
48.	☐	☐	☐	☐
49.	☐	☐	☐	☐
50.	☐	☐	☐	☐
51.	☐	☐	☐	☐
52.	☐	☐	☐	☐

№ питання	A	B	C	D	№ питання	A	B	C	D	№ питання	A	B	C	D
53.	☐	☐	☐	☐	71.	☐	☐	☐	☐	88.	☐	☐	☐	☐
54.	☐	☐	☐	☐	72.	☐	☐	☐	☐	89.	☐	☐	☐	☐
55.	☐	☐	☐	☐	73.	☐	☐	☐	☐	90.	☐	☐	☐	☐
56.	☐	☐	☐	☐	74.	☐	☐	☐	☐	91.	☐	☐	☐	☐
57.	☐	☐	☐	☐	75.	☐	☐	☐	☐	92.	☐	☐	☐	☐
58.	☐	☐	☐	☐	76.	☐	☐	☐	☐	93.	☐	☐	☐	☐
60.	☐	☐	☐	☐	77.	☐	☐	☐	☐	94.	☐	☐	☐	☐
61.	☐	☐	☐	☐	78.	☐	☐	☐	☐	95.	☐	☐	☐	☐
62.	☐	☐	☐	☐	79.	☐	☐	☐	☐	96.	☐	☐	☐	☐
63.	☐	☐	☐	☐	80.	☐	☐	☐	☐	97.	☐	☐	☐	☐
64.	☐	☐	☐	☐	81.	☐	☐	☐	☐	98.	☐	☐	☐	☐
65.	☐	☐	☐	☐	82.	☐	☐	☐	☐	99.	☐	☐	☐	☐
66.	☐	☐	☐	☐	83.	☐	☐	☐	☐	100.	☐	☐	☐	☐
67.	☐	☐	☐	☐	84.	☐	☐	☐	☐					
68.	☐	☐	☐	☐	85.	☐	☐	☐	☐					
69.	☐	☐	☐	☐	86.	☐	☐	☐	☐					
70.	☐	☐	☐	☐	87.	☐	☐	☐	☐					

Результати оцінювання першого блоку завдань

Кількість правильних відповідей – _____; Кількість балів за них – _____;

Кількість виправлень – _____; Знято балів за виправлення – _____;

Всього балів

з врахуванням знятих – _____;

(за 100-бальною шкалою (числом та прописом))

Результати оцінювання першого та другого блоку завдань (сумарно п.п. 1, 2):

Кількість правильних відповідей – _____; Кількість балів за них – _____;

Кількість виправлень – _____; Знято балів за виправлення – _____;

Всього балів _____ (за шкалами ECTS та національною (числом та прописом))

Голова комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

РОЗРОБЛЕНО:

проф. кафедри фінансів, банківської справи та страхування	_____	Рекуненко І.І.
доц. кафедри фінансів, банківської справи та страхування	_____	Дехтяр Н. А.
доц. кафедри фінансів, банківської справи та страхування	_____	Журавка О.С.
доц. кафедри фінансів, банківської справи та страхування	_____	Кривич Я. М.
доц. кафедри фінансів, банківської справи та страхування	_____	Дейнека О.В.
доц. кафедри фінансів, банківської справи та страхування	_____	Буряк А.В.
ст. викл. кафедри фінансів, банківської справи та страхування	_____	Мордань Є. Ю.

Схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Протокол № 8 від 20.02.2018 р.

Завідувач кафедрою	_____	Школьник І. О.
	(підпис)	

ПОГОДЖЕНО:

Директор ННІБТ «УАБС»	_____	Д'яконова І. І.
	(підпис)	